

REŻYSERIA
Piotr Cieplak
SCENOGRAFIA
Ewa Wodecka

Mikołaj
z
Wilkowicka

AKTORZY
Sarina Krzywicka
Edyta Jochan-
Kowalewska
Kryszyna Maksymowicz
Katarzyna Nalik
Wiesław Cichy
Wojciech Czarnecki
Lubomir Górski
Grzegorz Górski
Piotr Konrad
Rafał Kowal
Kazimierz
Krzysztof Kowski
Jacek Radziński
Cezary Zak
Grzegorz Wolf
MUZYKA
w wykonaniu
ORKIESTRA
KOZMORANY

Historija
o chwał-
lebnym
zmar-
lwych-
wstaniu
Pańskim

INSYPIJENT KONRAD SZTUKA
PREMIERA
WIELKA SOBOTA
A.D. 1993

Dokładnie 30 lat temu Wrocław oglądał „Historyję...” w inscenizacji Kazimierza Dejmka (spektakl przeniesiony z Teatru Nowego w Łodzi, gdzie w roku 1961 odbyła się jego prapremiera). Ogromny sukces przedstawienia spowodował, że od tego czasu żaden z polskich reżyserów nie sięgał po utwór Mikołaja z Wilkowiecka. Obawiano się konfrontacji ze spektaklem-legendą, w którym przy pomocy naiwnego, pełnego częstochowskich rymowanek tekstu staropolskiego, potrafiło mówić o ważnych problemach Polski lat sześćdziesiątych. Dzisiaj, w roku 1993 ze starym XVI-wiecznym misterium zmierzył się młody reżyser (urodzony w 1960 roku). **Piotr Cieplak** jest absolwentem krakowskiej PWST (1990), laureatem Konfrontacji Teatralnych „Klasyka Polska” w Opolu (1991 – nagroda za najciekawszy debiut). Reżyserował w Toruniu („Jestem zabójcą” Fredry, „Tragik mimo woli” Czechowa i „Żołnierz królowej Madagaskaru”) i w Filadelfii („Kubuś Puchatek” Milne’a), uczestniczył też w kursie dla reżyserów europejskich, prowadzonym przez Petera Brooka (Wiedeń 1992).

MIKOŁAJ Z WILKOWIECKA (1524-1601) zakonnik, autor pism religijnych, tłumacz a także poeta. Pisywał po łacinie i po polsku. Był kaznodzieją na Skalce, a od 1564 na Jasnej Górze, gdzie w roku 1579 zostaje przeorem klasztoru a następnie prowincjałem zakonu paulinów. Rozgłos przyniosły mu tłumaczenia żywotów św. Anny i św. Stanisława.

MISTERIUM – średniowieczny gatunek teatralny, utwór „historyczny”, oparty na wydarzeniach z Pisma Świętego, świecka odmiana dramatu liturgicznego, zapisywany i odtwarzany głównie w językach narodowych. Nazwa misterium pochodzi z łacińskiego „ministerium” (posługa, urząd, ćwiczenie). Z czasem na skutek podobieństw brzmieniowych ze słowem „misterium”, oznaczającym wtajemniczenie, weszło do użycia określenie gatunkowe w takim odczuciu semantycznym.

„HISTORYJA O CHWALEBNYM ZMARTWYCHWSTANIU PAŃSKIM” to najstarsze, zachowane w polskiej literaturze średniowiecznej w charakterze misterium rezurekcyjne. Historycy literatury spierają się, czy Mikołaj z Wilkowiecka był faktycznie autorem utworu. Jedni dowodzą, iż z dawniejszego tekstu pasyjno-rezurekcyjnego wyodrębnił on jedynie część wielkanocną (od złożenia Chrystusa do grobu po scenę z Tomaszem w wieczerniku), którą uzgodnił z relacją ewangeliczną. Inni wskazują, że wewnętrzna logika budowy dzieła, a także informacja z karty tytułowej wskazują jednoznacznie na oryginalność. Tekst, pisany 8-zgłoskowym wierszem, składa się z sześciu części, obejmujących: naradę starszyny żydowskiej nad zabezpieczeniem grobu „zwoźdźcy”, zakupy trzech Marii u aptekarza, strażników przy grobie, zstąpienie do piekiel, ukazanie się Zmartwychwstałego niewiastom i wydarzenia na drodze do Emaus i w wieczerniku. Części, oparte na Biblii, utrzymane w tonie uroczystym uzupełnione są o pomysły, zaczerpnięte z apokryfów, ujęte w sposób realistyczny, znany ze średniowiecznych, łacińskich tekstów misteryjnych.

teatr współczesny

Helmut Kajzar
WYSPY GALAPAGOS

**SMUTNA HISTORIA
DLA WESOŁYCH LUDZI**
wg Czechowa

Tankred Dorst
JA, FEUERBACH...

**SŁODKIE LATA
SZEŚĆDZIESIĄTE.**
recital Doroty Lułki

Andrzej Maleszka
BURZA W TEATRZE GOGO

ZDRADY MIŁOSNE
wg Moliera

Camus
UPADEK

Faulkner
REQUIEM DLA ZAKONNICZY

KASA teatru czynna
oprócz poniedziałków
14.00 – 19.00
w niedziele 15.00 – 19.00

impresariat teatru
przyjmuje zamówienia
na bilety zbiorowe
codziennie
9.30 – 15.00
telefony:
44-37-62, 44-32-76 w. 30

Opracowanie graficzne: Ewa Woodecka
Foto: Marek Grotowski
Jacek Jankowski

Teatr Współczesny
im. Edmunda Wiercińskiego
50-132 Wrocław
ul. Rzeźnicza 12

sezon 1993/94

dyrektor naczelny
i artystyczny
Julia Wernio
zastępcy
Robert Różycki
Sławomir Stobiński

KIEROWNIK TECHNICZNY
Roman Rokaszewski
KIEROWNIK PRODUKCJI
Bronisław Hołak
PRACOWNIE:
KRAWIECKA:
Joanna Jąkałska
Stanisław Stepek
MALARSKA:
Frysard Matkowski
MODELARSKA:
Stanisław Wasłuck
TAPICERSKA:
Bogusław Urbaniak
KIEROWNIK SCENY:
Marian Wolczecki
GŁÓWNY AKUSTYK:
Maciej Prosek
ŚWIATŁO:
Zbigniew Sus
GŁÓWNY REKWIZYTOR:
Danuta Wilk
KOORDYNATOR PRACY
ARTYSTYCZNEJ:
Violetta Dyl
PRACOWNIA REKLAMY:
Ilona Bryszak, Ewa Wodecka
Alexandra Bialek
IMPRESARIAT:
Mariusz Prasał
Elżbieta Czopik
Magda Neumann
Marzena Szymik
Barbara Widajewicz

Typografia komputerowa
i druk: ORPHA
W-w, Podwale 7, tel.55-03-04

Instytut Teatralny
ze zbiorów Polskiego Ośrodka ITI

Historija o Chwalebny
Zmartwychwstaniu Pańskim

teatr
współczesny

**stara
pieśń
na
Binnarową**

*Prowadź nas, pszenico,
złota błyskawico,
przez fiolety owych wzgórz
między blaski kukuruz
z żółcielami pospołu,
słonecznikiem upału,
miodem rozlanym powietrza –
dwanami spod Biecza.*

*Wyjdźcie, stłoczone w kapliczce
świętki z dziwacznym licem,
pokażcie najbliższą drogę
fiołkowym i żółtym rękawem.*

*Już woda z rowem zakręca.
Kończy się droga gorąca.
Wierzby zgromadzone
dmuchają w pnie splekane.
Widać czarne prawie
bożych ścian modrzewie.
A szparami zapachy się leją
od pajęczyn, kwiatów i drewnien.*

*O Anioły Stróżo,
o deski w różnym kolorze –
od kaplicy swojej wyjdźcie,
tęczę z drewna nam pokażcie,
w skrzyp cichuśki i lekkuśki
odemknijcie drzwi kościoła.*

Otworzyły!

*Bogarodzica Dziewica,
złotem gotycka Maryja
nad ołtarzem płonąca
koralami u szyi,
u twego syna Gospodzina
cała Jerozolima:
na ścianie
po prawej stronie
w żółtościach,
w kłocach zieleni
skręcone – głowa przy głowie
orszaki wielkopiątkowe
farbami i kurzem się trzęsą
na kusych nogach.
Kyrie elejson!*

*Adamie – ty boży kniecciu,
Ewo – z tej samej kłody,
we dwoje ołtarz dźwigacie,
aż pogrubiały wam łokcie.
Kyrie elejson!*

*A po lewej stronie
białe, zapyłone
„trzy Maryje poszły,
drogie maści niosły...
Gdy na drodze były,
tak sobie mówiły:
Jest tam kamień niematy,
a któż go nam odwali?”*

*– – Grób święty
zarósł pajęczynami – –
– – – anioły siedzą
zakurzone, białe –
śpiewają:
..... Nie trwóźcie się, Dziewice,
ujrzycie Boga lice...
Wstał z martwych, tu go
nie,
tylko jego odzienie...
Alleluja!”*

*Gdy prowadzili ołtarz,
święty Michał stał na szczycie,
trzymał miecz zapylony
i wagę z przydrożnym kurzem.
Ale pułap kwiecisty
kościola
był za niski
dla archanioła,
więc przefrunął ponad chór,
wziął miecz, wagę,
na niej – kurz,
i tak czuwa.*

*Drewniany Michale Archaniele,
ty na drewnianym aniołów czele,
Stróżu Stróżów malowanych
i
posiwiatych od śniegu
niecałych po zacieku...
Oto pomniejsze Stróże
o tęczowym kolorze
wśród kaplicy swojej
trzeszczą w cytry i wiole
rano, wieczór, we dnie , w nocy
ludzkim śpiewom do pomocy.*

*Śpiewy zostały
w kalinie, w jęczmieniu,
w makówkach –
pod ołtarzami...
Gdy potrącić je,
roznosi się pył po sumie:
„... Ty przez aniołów...
...ty przez aniołów...
... ty przez aniołów...”
Cisza.*

*W nawie
na cieniach zastrzałów
ostatnia tajemnica:
po lewej ręce
zbawieni,
po prawej
potępieni,
a wszyscy
przyprószeni...
Amen.*

Miron Białoszewski